

Országos Szakiskolai Közismereti Tanulmányi Verseny

2009/2010

TÖRTÉNELEM

III. (országos döntő) forduló

2010. április 24.

Bolyai János Fővárosi Gyakorló Műszaki Szakközépiskola
és Kollégium

Versenyző		Pontszám	
Kódja		Elérhető	Elért
TO-OD-MO		90	.....

..... Javító tanár	..... Zsűri elnöke
-----------------------	-----------------------

Kedves Versenyző!

A feladatsor megválaszolására 60 perc állt rendelkezésére.

A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatta meg.

Középiskolai történelmi atlaszt biztosítottunk!

Sikeres feladatmegoldást kívánunk!

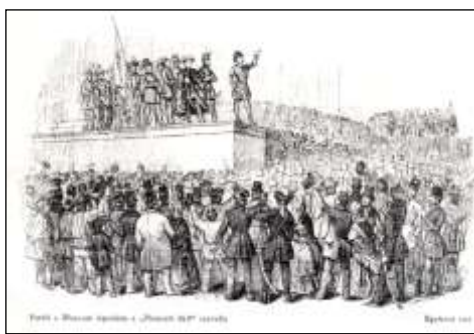
1. feladat

(15)

A képek 1848. március 15. fontos eseményeinek pesti és budai helyszíneit jelenítik meg.

B 2

E 3

A 5

C 1

D 4

- a) Válasza ki a képhez tartozó feliratot a lenti események közül! Az esemény előtti betűt írja a kép alatt lévő bal oldali téglalapba!
- b) Rendezze a történések időrendjébe a képeket! A megfelelő számot írja a kép alatt lévő jobb oldali téglalapba! (A legkorábbi eseményt 1-es, a legkésőbbit 5-ös számmal jelölje!)
- c) A felsorolt nevek közül válassza ki annak a személynek a nevét, aki a fenti helyszínekkel, eseményekkel leginkább kapcsolatba hozható! A nevet írja a helyszín utáni téglalapba! (Egy helyszínhez csak egy nevet írhat!)

A	Előadás a Nemzeti Színházban	Laborfalvi Róza
B	Kinyomtatják a 12 pontot és a Nemzeti Dalt	Vasvári Pál vagy Jókai Mór vagy Petőfi Sándor
C	Márciusi ifjak gyülekeznek a Pilvax Kávéházban	Vasvári Pál vagy Jókai Mór vagy Petőfi Sándor
D	Kiszabadítják a politikai foglyokat	Táncsics Mihály
E	Nagygyűlés a Nemzeti Múzeum előtt	Vasvári Pál vagy Jókai Mór vagy Petőfi Sándor

Kossuth Lajos

Széchenyi István

Batthyány Lajos

2. feladat

(4)

A magyar nyelv hivatalossá válásával kapcsolatos a következő feladat. Olvassa el figyelmesen, majd válaszoljon a kérdésekre!

	A magyar államnyelvért folytatott küzdelem főbb állomásai	
	1792	A magyar nyelv tantárgy a magyarországi iskolákban
	1825	Magyar Tudományos Akadémia megalapítása
	1836	Ahol a prédikáció nyelve magyar, ott az anyakönyveket is magyarul vezetik.
	1840	Plébános csak az lehet, aki tud magyarul.
	1844	A magyar államnyelv elfogadása

a) Ebben a tanévben ünnepeltük képen látható személy születésének 250. évfordulóját.

Kit ábrázol a kép?

Kazinczy Ferenc

b) Milyen tevékenysége segítette elő a magyar nyelv államnyelvvé válását?

Nyelvújítás

c) Középiskolai tanulmányai során melyik nyelv volt a hivatalos oktatás nyelve?

A helyes választ – csak egyet – húzza alá!

magyar

német

francia

latin

angol

d) Lehetett-e 1825-ben plébános a magyarlakta területeken az, aki nem tudott magyarul?

A helyes választ írja a vonalra!

igen

3. feladat

(4)

Olvassa el az alábbi sorokat, majd válaszoljon a kérdésekre!

	<p>Porajmos – elnyeletést, felfalatást, elpusztítást jelent. Magyarország 1944. március 19-ei német megszállását követően, Eichmann irányításával került sor – a vidéki zsidók deportálása után – a romák először Komáromba, a Csillagerődbe, majd onnan különböző koncentrációs táborokba hurcolására. A porajmos során elpusztult magyarországi cigányok számát tekintve egyes feltételezések szerint 60–70 ezren, mértéktartóbb becslések alapján „csak” 20–30 ezren estek áldozatul. Augusztus 2-án az Auschwitz-Birkenauban elpusztított romákra, s velük együtt a holokauszt valamennyi cigány áldozatára emlékezünk.</p>
---	---

a) Mi a porajmos?

Elnyeletés, felfalatás, elpusztítás

b) Mikor van az emléknapja?

Augusztus 2-án

c) Mire emlékezünk ezen a napon?

A holokauszt valamennyi cigány áldozatára

d) Kiknek a sorsával hasonlatos a romák helyzete?

A zsidósággéval.

4. feladat

A tabló készítője elvesztette, illetve összekeverte a képekhez tartozó feliratokat. Nézze meg figyelmesen a fotókat, majd „tegyen rendet” az információk között!

a) Adjon címet a tablónak?

Válaszát írja táblázat legfelső sorába!

Az I. világháború

1.

2.

3.

4.

5.

6.

b) Melyik felirat tartozik az egyes képekhez?

A kép számát írja a megfelelő felirat előtti négyzetbe!

5	Lusitania elsüllyesztése
4	Forradalom

1	Merénylet
3	A verduni „vérszivattyú”

6	Béke konferencia
2	Lövészárookban

c) Csoportosítsa a képekhez tartozó információkat!

A kép számát írja a megfelelő információ előtti négyzetbe! (Egy-egy képhez két információ tartozik.)

2	Harci gáz
5	Amerikai Egyesült Államok hadbalépése
6	diktátum
1	A háború ürügye

4	keleti front
5	korlátlan tengeralattjáró háború
1	Szarajevó
3	állóháború

6	hadisarc
3	nyugati front
4	Oroszország kilépése
2	Ypern

5. feladat

(7)

Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget és válaszoljon a kérdésekre!

Az élethez, az emberi méltósághoz, a személyes szabadsághoz való jog az embernek olyan veleszületett, emberi mivoltához tartozó joga, amelyet senki és semmi, még az állam sem vehet el. A demokratikus országok ezért alaptörvényeikben, alkotmányukban védik állampolgáraikat attól, hogy az állami szervek azok életébe indokolatlanul beavatkozzanak. Ezekben az országokban az állam egyik legfontosabb feladatának tartják, hogy örökjön polgárai alapvető jogainak érvényesülése felett.

Részletek a Magyar Köztársaság Alkotmányából

4. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.
(2) Senkit nem lehet kizárnak, kegyetlen, embertelen, megalázó elbánásnak vagy büntetésnek alávetni
61. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a szabad véleménynyilvánításra,
(2) A Magyar Köztársaság elismeri és védi a sajtó szabadságát.
62. § (1) A Magyar Köztársaság elismeri a békés gyülekezés jogát és biztosítja annak szabad gyakorlását.
- 70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.
- 70/B. § (1) A Magyar Köztársaságban mindenkinek joga van a munkához, a munka és a foglalkozás szabad megválasztásához.
- 70/D. § (1) A Magyar Köztársaság területén élőknek joguk van a lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez.
- 70/E. § (1) A Magyar Köztársaság állampolgárainak joguk van a szociális biztonsághoz;
- 70/F. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja az állampolgárok számára a művelődéshez való jogot.
(2) A Magyar Köztársaság ezt a jogot a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező általános iskolával, képességei alapján mindenki számára hozzáférhető közép- és felsőfokú oktatással, továbbá az oktatásban részesülők anyagi támogatásával valóítja meg.
- 70/H. § (1) A haza védelme a Magyar Köztársaság minden állampolgárának kötelessége.
- 70/I. § Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.
- 70/J. § A Magyar Köztársaságban a szülők, gondviselők kötelesek kiskorú gyermekük taníttatásáról gondoskodni.

a) Mi az alkotmány?

Húzza alá a helyes választ!

szabályok gyűjtemény

az ország alaptörvénye

szabadságjog

b) Demokratikus országokban mi az állam legfontosabb feladata?

Válaszát írja a vonalra!

Örködjön polgárai alapvető jogainak érvényesülése felett (más jó információ is elfogadható).

c) Milyen szabadságjogokkal találkozott a szövegben?

Húzza alá a helyes válaszokat!

gondolatszabadság

vásárlásszabadság

lelkiismereti-szabadság

vallásszabadság

d) Alkotmányunk alapján milyen oktatás kötelező és ingyenes minden állampolgár számára?

Válaszát írja a vonalra!

általános iskolai

e) Miben nem engedi a megkülönböztetést a Magyar Köztársaság Alkotmánya?

Írja a megfelelő paragrafus számát a vonalra!

70/A

6. feladat

A következő képeken a századforduló kiemelkedő tudósai és művészei közül lát néhányat. Saját ismeretei és a *Középiskolai történelmi atlasz* segítségével párosítsa össze a személyeket és alkotásaikat!

A nevek előtti számokat írja az alkotása alá!

1. Röntgen

3. Zola

5. Renoir

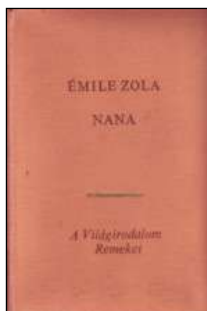
2. Puccini

4. Eiffel

4

3

1

2

5

7. feladat

(13)

Olvassa el az alábbi sorokat, majd oldja meg a feladatokat!

A belpolitikai viszonyok megszilárdítása érdekében a parlament kimondta a Habsburg-ház trónfosztását. A miniszterelnök hozzákezdett a kormány széles tömegbázisának kiépítéséhez. A parlamenti többség érdekében létrehozta az Egységes Pártot. Megállapodást kötött a Magyarországi Szociáldemokrata Párttal. A parasztság megnyerése érdekében Nagyatádi Szabó István vezetésével földreformot hajtott végre. Jelentős népszövetségi kölcsönből sikerült stabilizálni a pénzt, a koronát felváltotta a pengő. Hazánk kilépett a külpolitikai elszigeteltségből, a Népszövetség tagja lett és szerződést kötött a győztes Olaszországgal.

Kit ábrázol a kép?		
Név	Tisztség	Időszak
Bethlen István	miniszterelnök	1921–1931
Csoportosítsa intézkedéseit az alábbiak szerint!		
Belpolitikai	Gazdasági	Külpolitikai
Habsburg-ház trónfosztása tömegbázis kiépítése létrehozta az Egységes Pártot Megállapodást az MSZDP-vel parasztság megnyerése	Földreform népszövetségi kölcsön stabilizálta a pénzt vagy a koronát felváltotta a pengő	Népszövetség tagja Szerződés Olaszországgal

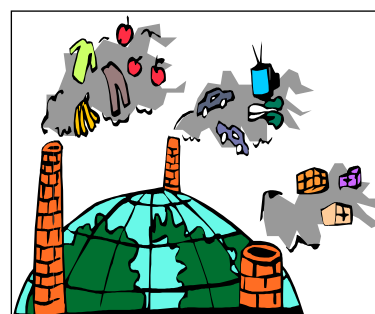
8. feladat

(5)

Tanulmányozza a karikatúrákat és válaszoljon a képek, illetve saját ismeretei alapján a kérdésekre!

a) Nevezze meg azt a problémát, amit az egyes karikatúrák ábrázolnak!

Válaszát írja a kép alatti téglalapba!

Túlnépesedés	Észak–Dél ellentéte gazdagság–szegénység	környezetszennyezés
---------------------	---	----------------------------

b) Mi a közös elem a karikatúrákban?

Föld/bolygónk/glóbusz

c) Milyen összefoglaló kifejezéssel illetjük ezt a jelenségvilágot?

globalizáció

9. feladat

(18)

A következő képeken Magyarország 1945 utáni történelmének két meghatározó alakját látja.

a) Nevezze meg a két személyt és hatalom gyakorlásuk időszakát!

Válaszát írja a megfelelő kép alá!

b) Csoportosítsa, mely meghatározásokkal jellemezhetők uralmuk!

Írja a táblázatba a meghatározások előtt álló betűt!

A) totális diktatúra

B) erőszakos tsz szervezés

C) adósság csapda

D) gazdasági reform

E) koncepciós perek

F) személyi kultusz

G) emelkedő életszínvonal

H) erőltetett ütemű iparosítás

I) munkatáborok

J) többség megnyerése

K) egyházi iskolák államosítása

L) puha diktatúra

Név

Rákosi Mátyás	Kádár János
<i>Hatalomgyakorlás időszaka</i>	
1950-es évek (1948–1956)	1956–1989
<i>Uralmuk jellemzői</i>	
a); f); h); i); k)	c); d); g); j); l)
<i>Mindkettő uralmára jellemző</i>	
b); e)	